Suomen luonnonsuojeluliitto

HE 55/2015 vp
Erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
LaV 13.11.2015

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 48 luvun muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys on hyvä ja kannatettava. Sillä voidaan tehostaa luonnonsuojelu- ja ympäristörikosten torjuntaa.

Ympäristön turmeleminen vai vaarantaminen?

Suomen luonnonsuojeluliitto piti esityksen valmistelun aikana parempana nykyisen ympäristön turmelemisnimikkeen muuttamista ympäristön vaarantamiseksi (tai ympäristörikokseksi). Rikosnimikkeen muuttaminen ympäristön vaarantamiseksi korostaisi paremmin sitä, että jo vaarantaminen on rangaistavaa. Ympäristön turmeleminen antaa mielikuvan vakavammasta rikoksesta kuin ympäristön vaarantaminen. Lisäksi "turmeleminen" on lievästi vanhahtava sana.

Törkeä luonnonsuojelurikos

Esityksen merkittävin uutuus on törkeän tekomuodon lisääminen luonnonsuojelurikoksiin. Törkeän tekomuodon säätämisellä korostettaisiin luonnonsuojelurikosten vakavimpien tekojen erityistä moitittavuutta ja haitallisuutta sekä ohjattaisiin oikeasuuntaisiin rangaistuksiin.

Törkeä luonnonsuojelurikos lisäisi myös tehokkaampia tutkintamenetelmiä. Todennäköisesti törkeän tekomuodon saisi myös poliisin aktiivisemmin tutkimaan luonnonsuojelurikoksia.

Rangaistusjärjestelmällä on vaikutusta myös käyttäytymisnormien muutoksille. Se kertoo lainsäätäjän tahdon kansalaisille.

Törkeän tekomuodon lisääminen metsästysrikoksiin on osoittanut tehonsa. Ensimmäiset salametsästäjät ovat jääneet kiinni. Esimerkiksi suden salametsästys näyttää tänä kesänä vähentyneen.

Perustelujen s. 26 esitetään, että lieventänä seikkana voisi olla se, jos luvattomalle toiminnalle olisi voinut saada poikkeusluvan. Tämä voisi kuitenkin heikentää ensisijaisen poikkeuslupamenettelyn merkitystä – varsinkin koska kiinnijäämisriski on yleensä pieni.

Jatkotyöstä

Seuraavaksi lakiin tulee lisätä myös törkeä kalastusrikos. Tämä asia jäi kalastuslain kokonaisuudistuksessa kesken.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi